

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-01-21

Närvarande: F.d. justitieråden Sten Andersson och Kristina Svahn Starrsjö samt justitierådet Jonas Malmberg

Tillståndsprövning enligt förnybartdirektivet

Enligt en lagrådsremiss den 11 december 2025 har regeringen (Klimat- och näringslivsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om verksamheter och åtgärder för förnybar energi,
2. lag om ändring i miljöbalken,
3. lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln
4. lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar,
5. lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,

6. lag om ändring i ellagen (1997:857),
7. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403),
8. lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900),
9. lag om upphävande av lagen (2021:755) med bemyndiganden att meddela föreskrifter om tidsfrister och kontaktpunkt för vissa ärenden som gäller tillförsel av förnybar energi.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Susanne Classon.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i miljöbalken

7 kap. 29 §

Enligt 7 kap. 27 § miljöbalken ska regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föra en förteckning över naturområden som bör skyddas eller är skyddade enligt bl.a. EU:s art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) och fågeldirektiv (direktiv 2009/147/EEG). Det krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområde som förtecknats som skyddade enligt de två EU-direktiven (se 28 a §). Tillstånd får inte lämnas om verksamheten eller åtgärden kan leda till skador och störningar på t.ex. det livsområde eller den art som ska skyddas (se 28 b §).

I 29 § anges att tillstånd kan meddelas under vissa förutsättningar, trots att en verksamhet eller en åtgärd kan leda till sådana skador och störningar som avses i 28 b §. Bestämmelsen genomför artikel 6.4 i art- och habitatdirektivet.

I *första stycket 2* anges för närvarande som en förutsättning för att en verksamhet eller en åtgärd ska tillåtas att den måste genomföras av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse. I lagrådsremissen föreslås att uttrycket väsentligt allmänintresse ersätts av uttrycket allt överskuggande allmänintresse. Ändringen föreslås för att lagtexten bättre ska stämma överens med artikel 6.4 i art- och habitatdirektivet. Någon ändring i sak är inte avsedd.

I artikel 6.4. beskrivs på två ställen vilka intressen som kan motivera att ingrepp tillåts trots att de medför negativa konsekvenser för de naturvärden som ska skyddas. I den svenska språkversionen används – till skillnad mot i andra språkversioner – två olika formuleringar på dessa ställen. Det talas om orsaker som har ett *väsentligt allmänintresse* respektive ett *allt överskuggande allmänintresse*.

Av flera språkversioner kan man utläsa att det allmänintresse som kan motivera att ingrepp tillåts trots att de får negativa konsekvenser ska väga tyngre än de skäl som motiverar det aktuella naturskyddet. Det ska vara fråga om "overriding public interest", "überwiegende öffentliche Interesse", "d'intérêt public majeur" och "rilevante interesse pubblico".

Enligt Lagrådets mening ger uttrycket "allt överskuggande allmänintresse" intryck av att möjligheten till undantag är avsevärt mera begränsad än vad som följer av någon av de språkversioner som Lagrådet haft möjlighet att bedöma. Lagrådet förordar därför att uttrycket "väsentligt allmänintresse" behålls. Uttrycket används i första ledet av bestämmelsen i den svenska språkversionen och i båda leden i den danska språkversionen. Eftersom bestämmelsen ska tolkas EU-konformt och med beaktande av direktivets olika språkversioner kan uttrycket godtas, trots att det inte riktigt fångar att allmänintresset ska väga tyngre än det aktuella naturskyddsintresset.

7 kap. 29 c §

Av skäl som angivits ovan bör uttrycket "orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse" inte användas. I stället bör uttrycket "orsaker som har ett väsentligt allmänintresse" användas.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.